

PATVIRTINTA
Zarasų „Ažuolo“ gimnazijos
direktoriaus 2023-12-08
įsakymu Nr. V-13

ZARASŲ „AŽUOLO“ GIMNAZIJOS MOKINIŲ MOKYMOSI PASIEKIMŲ VERTINIMO IR VERTINIMO REZULTATŲ PANAUDOJIMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Zarasų „Ažuolo“ gimnazijos (toliau – mokykla) Mokinių mokymosi pasiekimų vertinimo ir vertinimo rezultatų panaudojimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) apibrėžia mokinių mokymosi pasiekimų vertinimo tikslus ir būdus, vertinimo lygmenis ir principus, mokinių įgytų kompetencijų vertinimą ir vertinimo rezultatų panaudojimo tvarką. Šiame Apraše mokinių mokymosi pasiekimai apima ir mokymosi pažangą, tai yra mokinio nuolatinį augimą ir judėjimą išsikeltų mokymosi tikslų link, bei ugdymo rezultatus, kurie atspindi mokinių įgytas kompetencijas.

2. Mokinio įgytų kompetencijų vertinimas yra integrali ugdymo proceso dalis. Vertinimas suprantamas kaip mokytojo ir mokinio tarpusavio sąveika, kurios metu kaupiama informacija apie mokinio mokymąsi, pažangą ir įvairiais būdais teikiamas grįžtamasis ryšys mokiniui apie jo pasiekimus, pateikiamos rekomendacijos dėl tolesnio mokymosi.

3. Mokymosi pasiekimų vertinimo procesas grindžiamas vertybiniais orientyrais, leidžiančiais atskleisti mokinių visapusiškus gebėjimus tinkamiausiu būdu ir sudaryti galimybes juos plėtoti. Jais paremta kasdienė vertinimo praktika kiekvienoje mokykloje turi prisidėti prie įtraukios ir mokinių, ir mokytoją įgalinančios mokyklos kultūros formavimosi.

II SKYRIUS MOKINIŲ MOKYMOSI PASIEKIMŲ VERTINIMO TIKSLAI IR BŪDAI, VERTINIMO REZULTATŲ PANAUDOJIMAS

4. Mokinių mokymosi pasiekimų vertinimo tikslai:

4.1. padėti mokytis. Vertinimas ugdymo procese skirtas informacijai apie mokinių pasiekimus kaupti. Sukaupta informacija padeda suprasti, kaip formuojasi prasminiai ryšiai tarp mokinio turimos ir naujai įgytos patirties, apmąstyti mokymosi eigą, sėkmių ir nesėkmių priežastis. Šios informacijos pagrindu mokytojo teikiamas grįžtamasis ryšys padeda mokiniui kryptingai mokytis bei įveikti nesėkmes. Šis tikslas įgyvendinamas kasdienio ugdymo praktikoje, taikant įvairias vertinimo bei įsivertinimo strategijas bei metodus;

4.2. pripažinti ir sertifikuoti rezultatus. Šiuo tikslu siekiama nustatyti mokinių mokymosi pasiekimų lygį pasibaigus tam tikram mokymosi laikotarpiui (trumpesnės trukmės mokymosi etapui, trimestrui, pusmečiui, baigus programos dalį arba visą programą). Šiam tikslui pasiekti kaupiama informacija apie mokinio pasiekimus konkrečiu laikotarpiu. Ši informacija naudojama pripažįstant ugdymo rezultatus, priimant mokytis į aukštąją mokyklą, profesinio mokymo įstaigą;

4.3. valdyti ugdymo proceso kokybę. Šis tikslas orientuotas į mokyklos veiklos tobulinimą ir yra būtinas mokyklos, savivaldybės, regiono, šalies ar tarptautinio lygmens sprendimams priimti. Ugdymo proceso kokybę lemia įvairūs veiksniai, kuriems nustatyti būtina apdoroti didesnės imties duomenis

taikant statistinę analizę, darant mokslines išvagas apie nustatytų tendencijų priežastis, ryšius su kitais veiksniais ir galimus sprendimo būdus.

5. Aprašo 4 punkte įvardintiems mokymosi pasiekimų vertinimo tikslams įgyvendinti naudojami šie vertinimo būdai:

5.1. **formuojamasis vertinimas** užtikrina svarbiausio mokinių pasiekimų vertinimo tikslo – padėti mokytis – įgyvendinimą. Formuojamasis vertinimas apibrėžiamas kaip cikliškas mokymo(si) metu gaunamos mokymosi informacijos panaudojimas tolesniam mokymui ir mokymuisi planuoti ar koreguoti. Pažymiai vertinant formuojamuoju būdu nerašomi. Formuojamasis vertinimas apima:

5.1.1. esamos mokymosi situacijos diagnozavimą, siekiant tikslingai pasirinkti tinkamą mokymo strategiją, mokymosi turinį, mokinių veiklą ir kt.;

5.1.2. sąlygų mokiniams mokytis ir pademonstruoti, ką jie išmoko, sudarymą, leidžiančių kiekvienam mokiniui atskleisti savo potencialą;

5.1.3. tolesnį mokymąsi, stimuliuojančio grįžtamojo ryšio teikimą. Grįžtamasis ryšys turi būti konkretus ir orientuotis į mokinio atliekamą užduotį, jis turi teikti kokybinę informaciją, galinčią padėti mokiniui geriau atlikti jo darbą;

5.1.4. sąlygų mokiniams mokytis su bendraklasiais ir iš bendraklasių užtikrinimą. Mokymasis yra socialinė ir kultūrinė praktika, todėl mokiniai daug išmoksta vieni iš kitų, nes bendraudami su bendraamžiais yra atviresni, nepatiria baimės ir nerimo jausmo;

5.1.5. mokinių skatinimą permąstyti savo mokymosi patirtį ir įsivertinti pasiektą rezultatą. Mokymasis yra sąmoninga mokinio veikla, todėl mokytojas turėtų aktualizuoti mokymosi turinį, padėti mokiniui atrasti asmeninę mokymosi prasmę;

5.2. **apibendrinamasis vertinimas** siejamas su mokymosi pasiekimų pripažinimu, juo siekiama nustatyti atliktos užduoties ir veiklos kokybę tam tikro standarto atžvilgiu. Apibendrinamasis vertinimas visuomet atliekamas pasibaigus tam tikram mokymosi etapui. Instituciniu lygmeniu išskiriamas mokyklos vidinis ir išorinis apibendrinamasis vertinimas;

5.2.1. mokyklos vidinis apibendrinamasis vertinimas skirstomas į trumpesnio periodo apibendrinamąjį vertinimą, kai mokiniai atsiskaito už sutartos apimties mokymosi laikotarpį, ir ilgesnio periodo apibendrinamąjį vertinimą, kai mokytojas apibendrina ilgesnio periodo rezultatus ir įvertina mokinio darbą per trimestrą, pusmetį arba mokslo metus. Apibendrinamajam vertinimui naudojami pažymiai, pasiekimų lygiai arba kiti simboliai. Tinkamai įgyvendinamas apibendrinamasis vertinimas turi:

5.2.1.1. būti prasmingas – visos suinteresuotos pusės, įskaitant mokinius ir jų tėvus (globėjus, rūpintojus), turi aiškiai suprasti, kokia mokymosi rezultatų prasmė, ką reiškia gauti mokymosi rezultatai, ką reikėtų daryti toliau;

5.2.1.2. atitikti švietimo, mokslo ir sporto ministro tvirtinamose bendrosiose programose suformuluotus tikslus, apibrėžiančius, ką mokiniai turi mokėti, suprasti ir gebėti atlikti naudodami įgytas žinias;

5.2.1.3. remtis kriterijais ir pasiekimų lygių aprašais. Siekdami mokinių mokymosi rezultatų palyginamumo, mokytojai turi vienodai interpretuoti pasiekimų lygių reikalavimus;

5.2.1.4. sudaryti galimybę išmokti. Mokiniais prieš atsiskaitymą, vertinamą pažymiu turėtų būti sudarytos sąlygos išmokti tai, kas bus vertinama, ir gauti grįžtamąjį ryšį apie tai, kaip jiems sekasi;

5.2.1.5. tikrinti mokinių mokymosi pažangą kelis kartus ir skirtingais vertinimo įrankiais; sprendimas apie mokinių gebėjimus turi būti grįstas daugiau nei vienu vertinimo būdu;

5.2.1.6. vadovautis aiškia vertinimo skale. Ji turi būti suprantama visoms suinteresuotoms pusėms;

5.2.1.7. remtis įrodymais. Pažymiai turi būti grįsti mokymosi įrodymais, sukauptais per tam tikrą laikotarpį;

5.2.1.8. vertinti už tai, ką mokinys atliko, o ne už tai, ko neatliko;

5.2.2. išorinį apibendrinamąjį vertinimą organizuoja Nacionalinė švietimo agentūra, vykdanči pagrinđinio ugdymo pasiekimų patikrinimus ir valstybinius brandos egzaminus.

6. Mokinių mokymosi pasiekimų patikrinimai organizuojami ugdymo kokybės valdymo tikslais. Nacionalinė švietimo agentūra vykdo nacionalinius mokinių pasiekimų patikrinimus (toliau – NMPP). Siekđamos geresnės ugdymo kokybės, mokyklos gali diegti ir kitas mokinių pasiekimų stebėsenos sistemas. NMPP ir kitų mokinių pasiekimų stebėsenos sistemų tikslas – surinkti duomenis apie ilgesnio laikotarpio mokinių mokymosi rezultatus. Šie duomenys vertingi, nes teikia apibendrintą informaciją apie klasės, mokyklos ar konkretaus amžiaus mokinių populiacijos pasiektą mokymosi lygį. Jų pagrindu turėtų būti priimami vadybiniai sprendimai, susiję su pedagogų kvalifikacijos tobulinimo poreikiu, ugdymo organizavimu, mokymosi priemonių kokybe ar kitais klausimais. NMPP rezultatai nėra konvertuojami į pažymius. Lyginti mokyklas NMPP rezultatų pagrindu draudžiama.

7. Vertinimas ugdymo procese apima formuojamąjį ir mokyklos vidinį apibendrinamąjį vertinimą. Mokykloje taikomos formuojamojo ir apibendrinamojo vertinimo praktikos palaiko mokymąsi, dera tarpusavyje ir užtikrina sąlygas visiems Aprašo 4 punkte įvardintiems vertinimo tikslams realizuoti, o mokymosi pasiekimų rezultatai naudojami ugdymo procesui tobulinti, ugdymo kokybei stebėti ir valdyti: mokyklos apibendrinamojo ir išorinio apibendrinamojo vertinimo rezultatai aptariami mokyklos mokytojų tarybos posėdžiuose, metodinių grupių ir metodinės tarybos susirinkimuose, gimnazijos tarybos posėdžiuose. Priimami sprendimai dėl gimnazijos ugdymo proceso organizavimo tobulinimo, mokymosi pagalbos teikimo mokiniams, metodinės pagalbos teikimo mokytojams, kai tai reikalinga.

III SKYRIUS

MOKINIŲ MOKYMOSI PASIEKIMŲ VERTINIMO LYGMENYS

8. Vertinimas mokykloje įgyvendinamas asmeniniu (mokinio), tarpasmeniniu (kelių mokinių), bendruomeniniu (klasės ir mokyklos) ir nacionaliniu lygmenimis, kurie turi derėti tarpusavyje ir sudaryti bendrą sistemą:

8.1. asmeninis (mokinio) lygmuo apima mokinio konkrečių mokymosi pasiekimų įsivertinimą. Įsivertinimas yra planuojamas ir įgyvendinamas padedant mokytojui. Įsivertinimo metodai bei priemonės pa(si)renkami atsižvelgiant į individualius mokinio poreikius, polinkius bei galimybes. Mokinių įsivertinimas ir ilgalaikis pažangos stebėjimas ugdo savivaldaus mokymosi gebėjimus;

8.2. tarpasmeninis (kelių mokinių) lygmuo apima mokinių tarpusavio įsivertinimą pagal konkrečias kompetencijas. Į(si)vertinimas yra planuojamas ir įgyvendinamas padedant mokytojui. Įsivertinimo metodai bei priemonės pa(si)renkami atsižvelgiant į mokinių tarpusavio santykius, darbo mažesnėse ar didesnėse grupėse patirtį, grupių dinamiką ir kitas svarbias porų ir / ar grupių charakteristikas;

8.3. bendruomeninis klasės lygmuo apima mokytojo planuojamą ir įgyvendinamą mokinių pasiekimų vertinimą, siekiant visų trijų tikslų – padėti mokytis, pripažinti ir sertifikuoti rezultatus, valdyti mokymos(si) kokybę. Mokinių pasiekimų vertinimo būdai, metodai bei priemonės pa(si)renkami atsižvelgiant į mokymo(si) tikslus, konkretaus mokomojo dalyko specifiką. Siekđamas adekvataus ir veiksmingo kompetencijų vertinimo, mokytojas atsižvelgia į visos klasės ir kiekvieno mokinio poreikius, polinkius bei galimybes ir prasmingai derina visus vertinimo būdus. Mokytojai įgyvendina kompetencijomis grįstus uždavinius pasiūlydami mokiniams atlikti turtingas užduotis, atskleidžiančias kompetencijų raišką;

8.4. bendruomeninis mokyklos lygmuo apima pedagoginės bendruomenės sukurtą ir / ar sutartą vertinimo sistemą ir / ar tvarką, derančią su nacionalinio lygmens dokumentais. Siekđami diegti mokslu grįstą pažangią mokinių pasiekimų vertinimo praktiką, pedagoginės bendruomenės nariai

bendradarbiaudami tobulina profesines kompetencijas, kolegialiai priima sprendimus, drauge kuria bei palaiko vertinimo kultūrą bendruomenėje;

8.5. nacionalinis lygmuo apima išorinį vertinimą, vykdomą išsilavinimui patvirtinti, bei mokymosi pasiekimų stebėseną, mokymosi duomenų analizę, išvadų darymą bei rekomendacijų teikimą siekiant geresnės ugdymo kokybės.

IV SKYRIUS

MOKINIŲ ĮGYTŲ KOMPETENCIJŲ VERTINIMAS

9. Įvairiapusė ir dinamiška kompetencijos apibrėžtis suponuoja, kad kompetenciją galima pamatyti, t. y. atpažinti konkrečioje veikloje. Turingas mokyklos gyvenimas užtikrina, kad mokiniai ugdomi kompetencijas atlikdami užduotis pamokų metu ir dalyvaudami kitose ugdomosiose veiklose. Todėl, vertindami mokinių įgytas kompetencijas, mokytojai vadovaujami nuostata, kad:

9.1. ugdant mokinių kompetencijas dalyku, jos vertinamos kartu su dalykiniais pasiekimais;

9.2. mokinių kompetencijos, įgytos dalyvaujant socialinėse, pilietinėse, kultūrinėse ir kitose ugdomosiose veiklose, vertinamos fiksuojant mokinių pasiekimų informaciją dienyne.

10. Mokinio įgytoms kompetencijoms vertinti naudojami formuojamojo ir mokyklos vidinio apibendrinamojo vertinimo būdai. Formuojamasis mokinio įgytų kompetencijų vertinimas skatina individualią pažangą ir kompetencijų ugdymą, todėl jam ugdymo procese turi būti skiriama daugiausia laiko ir dėmesio. Sukaupta informacija ir kiti mokinių įgytų kompetencijų įrodymai tam tikro mokymosi etapo pabaigoje apibendrinami pažymiu, pasiekimų lygiu, žodiniu ar rašytiniu komentaru.

11. Planuojant mokinių įgytų kompetencijų vertinimą numatomas mokymosi kelias, vedantis ugdymo siekinių link: pradedama nuo ugdymo siekinio identifikavimo ir jo suskaidymo į mažesnius žingsnius, kurie mokiniams padėtų artėti prie iš(si)kelto tikslo, po to planuojamas mokymosi turinys, numatant mokymosi užduotis ir parenkant veiklas:

11.1. ugdymo siekinių numatymas. Vadovaujantis bendrosiomis programomis ir atsižvelgiant į mokinių mokymosi poreikius, klasės kontekstą ir mokyklos kultūrą, apibrėžiami konkretūs ugdymo siekiniai;

11.2. mokymosi žingsnių ir požymių planavimas. Numatoma, kokie mokymosi požymiai parodys, kad mokiniai, sėkmingai įveikdami mažesnius žingsnius, kryptingai juda link užsibrėžto siekinio;

11.3. mokymosi užduočių ir veiklų parinkimas. Mokinių įgytų kompetencijų ugdymo pagrindas yra prasmingos veiklos ir turtingos užduotys. Joms įgyvendinti pasitelkiami įvairūs mokymosi šaltiniai bei aplinkos, svarstomi mokiniams aktualūs klausimai bei problemos ir mokomasi skirtingose aplinkose. Jų išdava – mokinių priimti ir praktiškai taikomi sprendimai. Tokio pobūdžio užduotys ir veiklos ugdo aukštesnio lygmens mąstymą, padeda užtikrinti dermę tarp ugdymo siekinių, mokymosi veiklų bei vertinimo.

12. Mokinio įgytoms kompetencijoms vertinti svarbus veiksmingas grįžtamasis ryšys. Tai yra mokiniui teikiama informacija apie jo pasiekimus ir mokymosi kelią ugdymo (pamokų) metu ir dalyvaujant socialinėse, pilietinėse, kultūrinėse bei kitose mokyklos ugdomosiose veiklose. Grįžtamasis ryšys yra abipusis. Teikdami grįžtamąjį ryšį mokytojai palaiko mokinius, skatina būti atvirus, ieškoti, nebijoti klysti. Mokiniui svarbu sužinoti, ką ir kaip jam reikėtų tobulinti savo mokymosi procese, kad darytų pažangą ir gerėtų jo mokymosi pasiekimai:

12.1. grįžtamasis ryšys turi būti teikiamas įvairiomis formomis (žodžiu, raštu, neverbaline kalba) ir skatinti mokinių pasitikėti savo jėgomis, siekti geresnių rezultatų, motyvuoti mokytis;

12.2. grįžtamasis ryšys gali būti teikiamas pasitelkiant vertinimo įrankius, fiksuojančius kompetencijos augimą;

12.3. mokinio įgytoms kompetencijoms vertinti gali būti pasitelkiamas ir kaupiamasis vertinimas, sudarantis galimybes kaupti išsamią informaciją apie kompetencijų pokyčius ilgesnėje laiko atkarpoje bei panaudoti ją grįžtamajam ryšiui teikti. Kaupiamasis vertinimas turi remtis mokytojo kokybiniais pastebėjimais apie mokinio daromą pažangą, fiksuojamais mokytojui patogia forma, kuriais remdamasis prireikus jis galėtų pagrįsti savo sprendimą apie galutinį apibendrintą mokinio pasiekimų vertinimą.

13. Pažymys yra konstatuojamojo pobūdžio grįžtamojo ryšio forma. Tačiau mokinio įgytų kompetencijų vertinimas pažymiu neturėtų būti vyraujanti praktika, nes toks vertinimas nenurodo tolesnio mokymosi perspektyvų mokiniui. Dažnas mokinių pasiekimų ir įgytų kompetencijų vertinimas pažymiais ar kitais simboliais ir jų vidurkio skaičiavimas iškreipia mokinio mokymosi paveikslą, kai ankstesnės klaidos ar nesėkmės daro įtaką bendram vertinimui net ir tuo atveju, kai mokinys likviduoja buvusias spragas. Tai neigiamai veikia mokinių mokymosi motyvaciją, trukdo mokymosi įgūdžiams nuosekliai formotis. Skatinant individualią pažangą, didesnę vertę už pažymį turi mokytojo pastebėjimai apie atliktos užduoties kokybę ir rekomendacijos dėl užduoties atlikimo tobulinimo.

V SKYRIUS VERTINIMO PLANAVIMAS

14. Vertinimas planuojamas kartu su ugdymo procesu. Mokytojas, planuodamas vertinimą, atsižvelgia į mokinių mokymosi patirtį ir gebėjimus, vadovaujasi Bendrosiomis programomis:

14.1. vertinimas planuojamas metams ir nurodomas dalyko ilgalaikiuose planuose;

14.2. vertinimas detalizuojamas pradedant nagrinėti skyrių, temą;

14.3. formuojamąjį vertinimą mokytojas planuoja pamokos metmenyse;

14.4. dalykų mokytojai, planuodami integruotas pamokas, integruotus projektus, suderina ir numato bendrus vertinimo būdus, užduotis, kriterijus.

15. Atsižvelgiant į mokinių mokymosi pasiekimus, vertinimo užduotys ir atsiskaitymo laikas gali būti koreguojami.

16. Metodinėse grupėse mokytojai aptaria dalykų vertinimo kriterijus, metodus ir formas:

16.1. rugsėjo mėnesį per pirmąją savo dalyko pamoką kiekvienas mokytojas supažindina mokinius pasirašytinai su savo dalyko, dalyko modulio, pasirenkamojo dalyko programa, mokinių mokymosi pasiekimų vertinimo sistema, aptaria vertinimo kriterijus, metodus ir formas, vaiko individualios pažangos stebėseną;

16.2. klasių auklėtojai su bendra mokyklos vertinimo tvarka supažindina tėvus pranešimu TAMO dienyne ir apie ją bei pagrindines nuostatas primena tėvų susirinkime.

VI SKYRIUS MOKINIŲ MOKYMOŠI PASIEKIMŲ VERTINIMO REZULTATŲ PANAUDOJIMAS

17. Vertinimo rezultatų panaudojimą nusako vertinimo tikslas, todėl būtina užtikrinti, kad rezultatai, gauti vertinant mokinių pasiekimus pasirinktu būdu, būtų naudojami pagal paskirtį, ugdymo procesui tobulinti: padėti mokytis, patvirtinti rezultatus ir išsilavinimą, stebėti ir valdyti ugdymo kokybę.

18. Formuojamuoju būdu vertinamas kasdienis mokymasis ir mokinio pažanga, kurio metu sukaupiama informacija, kuri turėtų būti naudojama kasdieniam mokymosi procesui stebėti, planuoti ir jį tobulinti. Tai kokybinio pobūdžio informacija, todėl vengiama ją transformuoti į pažymius ar kitus skaičiais reiškiamus įvertinimus.

19. Vertinant pasiekimus apibendrinamuoju būdu, mokinių rezultatai yra naudojami mokinio pasiekimų lygiui nustatyti, užfiksuoti ir vėliau panaudoti rezultatams įskaityti ir įgytam išsilavinimui patvirtinti.

20. Nacionalinių ir tarptautinių pasiekimų patikrinimų rezultatai naudojami mokyklos, savivaldybės, nacionalinio lygmens rezultatams stebėti ir ugdymo kokybei užtikrinti, reikiamiems vadybiniais sprendimams priimti.

VII SKYRIUS MOKINIŲ MOKYMO SI PASIEKIMŲ VERTINIMO PRINCIPAI IR BENDROJI APIBENDRINAMOJO VERTINIMO TVARKA

21. Mokinių pasiekimų vertinimo esmė – padėti mokiniui mokytis ir tobulėti. Mokinių pasiekimų vertinimas grindžiamas atvirumu, nešališkumu, visų mokyklos bendruomenės narių bendravimu ir bendradarbiavimu.

22. Vertinant mokinių pasiekimus laikomasi nuostatos, jog kiekvienas mokinys gali augti ir tobulėti, kai jam sudaromos jo poreikius atitinkančios sąlygos bei teikiama reikalinga pagalba.

23. Vertinami yra mokinių pasiekimai, todėl vertinimas neturi būti suprantamas kaip apdovanojimo ar drausminimo priemonė. Mokinių užduočių neatlikimo (nepateikimo) atvejais vadovaujasi Nuosekliojo mokymosi pagal bendrojo ugdymo programos tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2005 m. balandžio 5 d. įsakymu Nr. ISAK-556 „Dėl Nuosekliojo mokymosi pagal bendrojo ugdymo programos tvarkos aprašo patvirtinimo“.

24. Mokinių pažanga skatinama asmeninio tobulėjimo, o ne būti geresniam už kitą siekiu. Mokyklos vertinimo kultūra neturėtų būti orientuota į mokinių konkurencijos tarpusavyje skatinimą, todėl turėtų būti vengiama mokinių lyginimo tarpusavyje.

25. Mokytojas, planuodamas, organizuodamas ir įgyvendindamas mokinių mokymosi pasiekimų vertinimą:

25.1. vadovaujasi Pedagogų etikos kodeksu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2018 m. birželio 11 d. įsakymu Nr. V-561 „Dėl Pedagogų etikos kodekso patvirtinimo“;

25.2. ugdymo procese taiko adekvačius mokinių mokymosi pasiekimų stebėsenos ir vertinimo metodus;

25.3. kuria ir palaiko į mokymąsi orientuotą vertinimo kultūrą;

25.4. kolegialiai sprendžia mokinių įgytų kompetencijų vertinimo klausimus;

25.5. nuolat reflektuoja savo mokymo, mokinių mokymosi pasiekimų ir įgytų kompetencijų vertinimo praktikas, jų pridėtinę vertę kiekvieno mokinio mokymuisi;

25.6. tobulina instrumentus, padedančius įvertinti mokinių mokymosi pasiekimus ir įgytas kompetencijas;

25.7. aptaria su mokiniais akademinio sąžiningumo klausimus ir galimas pasekmes nesilaikant sąžiningumo principo;

25.8. principingai reaguoja į mokinių nesąžiningumo atvejus, tokius kaip plagijavimas, nusirašinėjimas, naudojimas pašaline pagalba atsiskaitymų metu ir pan.;

25.9. teikia informaciją ir išsamiai paaiškina tėvams (globėjams, rūpintojams) apie mokinių mokymosi pasiekimus ir problemas;

25.10. vertinimo proceso metu gerbia mokinių privatumą ir išlaiko konfidencialumą;

25.11. tinkamai tvarko mokinių mokymosi pasiekimų stebėsenos ir vertinimo duomenis.

26. Mokinių mokymosi pasiekimų vertinimas grindžiamas aiškiais, mokiniams suprantamais ir žinomais kriterijais, susietais su bendrosiomis ugdymo programomis, pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo ir brandos egzaminų vertinimo instrukcijomis, gimnazijos metodinėse grupėse aptartais ir suderintais dalyko vertinimo metodais, individualia mokytojo vertinimo metodika.

27. Mokytojai per pirmąsias savo dalyko pamokas **rugsėjo mėnesį** mokinius supažindina su mokinių mokymosi pažangos ir pasiekimų vertinimo sistema. Pradėdami naują temą ar skyrių, su

mokiniais aptarę, detalizuoja vertinimo kriterijus bei atsiskaitymo būdus, formas. Rekomenduojama visų dalykų mokytojams skatinti mokinius rūpintis taisyklingu kalbos vartojimu bei rašto kultūra.

28. Mokinių žinios vertinamos taikant šiuos vertinimų tipus: diagnostinį, formuojamąjį, vidinį apibendrinamąjį, kaupiamąjį, norminį ir kriterinį.

29. Mokinių mokymosi pasiekimai ugdymo procese ir ugdymo laikotarpio pabaigoje fiksuojami įrašu arba balu, taikant 10 balų vertinimo sistemą:

29.1. patenkinamas įvertinimas – įrašai: „atleista“ („atl.“), „įskaityta“ („įsk.“), 4-10 balų įvertinimas;

29.2. nepatenkinamas įvertinimas – įrašai: „neįskaityta“ („neįsk.“), 1-3 balų įvertinimas;

29.3. vertinimo balų apibūdinimas:

1 – „labai blogai“, pasiekimai nėra įvertinti;

2 – „blogai“,

3 – „nepatenkinamai“,

4 – „pakankamai patenkinamai“,

5 – „patenkinamai“,

6 – „vidutiniškai“,

7 – „pakankamai gerai“,

8 – „gerai“,

9 – „labai gerai“,

10 – „puikiai“;

29.4. pasiekimų lygių, apibrėžtų bendrosiose ugdymo programose, ir vertinimo balų ryšiai:

	Pasiekimų lygis		
	Patenkinamas	Pagrindinis	Aukštesnysis
Pažymys	4-5	6-8	9-10

30. „Labai blogai“ (žemiausias 10 balų sistemos įvertinimas) arba „Neįskaityta“ vertinama kai mokinyš neatliko numatytos vertinimo užduoties, atsisakė atlikti ar nebandė atlikti užduoties neturėdamas pateisinamos priežasties ir per numatytą laiką, suteikus reikiamą mokymosi pagalbą, neatsiskaitė ir nepademonstravo pasiekimų, numatytų Pagrindinio ar Vidurinio ugdymo bendrosiose programose. Fiksuodamas Tamo dienyne nepatenkinamą įvertinimą 1 („labai blogai“) ar įrašą „Neįskaityta“ („neįsk.“), mokytojas parašo komentarą. Mokinių atsiskaitymai vykdomi trumpalaikių konsultacijų metu arba iš anksto su dalyko mokytoju suderintu metu.

31. Mokinių pasiekimai vertinami sistemingai:

31.1. minimalus mokomojo dalyko pažymių ar įrašų skaičius per pusmetį yra susietas su dalyko ilgalaikiame plane numatytų potemių, temų ar ciklo apibendrinamųjų vertinimų, kaupiamųjų vertinimų bei mokykloje vykdomų mokinių srauto patikrinamųjų darbų ar bandomųjų egzaminų, bandomųjų tarpinių egzaminų vertinimų kiekiu (skaičiumi).

31.2. kaupiamojo vertinimo balų kiekis negali viršyti trečdalis visų pusmečio pažymių, bet ne mažiau ketvirtadalis.

32. Mokinių atsiskaitomieji darbai, jų planavimas ir vykdymas:

32.1. kontrolinis darbas – ne trumpesnis kaip 30 min. trukmės individualiai ir savarankiškai atliekamas rašto (elektroninio varianto) darbas, vertinamas pažymiu, skirtas mokinių žinių, gebėjimų ir įgūdžių pažangai ir pasiekimams patikrinti, baigus temą, skyrių, dalyko programos dalį;

32.1.1. kontrolinių darbų grafikas sudaromas elektroniniame dienyne ir suderinamas su kitų dalykų mokytojais. Mokiniai gali rašyti tik vieną kontrolinį darbą per dieną;

32.1.2. pradėjus naują temą, skyrių, ciklą mokiniai informuojami apie numatoma kontrolinį darbą, jo data tikslinama prieš savaitę;

32.1.3. kontrolinių darbų skaičius sutampa su mokomojo dalyko ilgalaikiame plane numatytais vidiniais apibendrinamaisiais vertinimais. Kontrolinių darbų užduotis rengia mokytojas (arba mokytojų grupė), remdamasis dalyko bendrosiomis programomis, arba naudojasi kitų autorių parengta didaktine medžiaga. Užduotys turi atitikti išeitą kursą;

32.1.4. prieš kontrolinį darbą mokiniai supažindinami su vertinimo kriterijais arba jie nurodomi prie kontrolinio darbo užduoties;

32.1.5. mokykloje netoleruojamas nusirašinėjimas, naudojimas kita neleistina pagalba:

32.1.5.1. mokytojas, nustatęs nesąžiningą mokinio elgesį vertinamųjų darbų metu, jo darbą įvertina 1 (vienetu);

32.1.5.2. mokiniui užduotas savarankiškai namuose atliktas darbas, nustačius plagiatą, vertinamas 1 (vienetu);

32.1.6. ištaisytas ir įvertintas kontrolinis darbas mokiniams pateikiamas ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo parašymo dienos (lietuvių kalbos ir literatūros – per 21 darbo dieną). Gautas įvertinimas įrašomas į dienyną;

32.1.7. kontroliniai darbai nerašomi paskutinę dieną prieš atostogas ir pirmą dieną po jų.

32.2. rašomasis darbas – darbas, atliekamas raštu per 1-2 pamokas:

32.2.1. apie juos pranešama pradėjus naują temą, skyrių, ciklą, data tikslinama prieš savaitę,

32.2.2. ištaisyti darbai grąžinami ir su rezultatais mokiniai supažindinami per 21 darbo dieną nuo parašymo dienos;

32.3. savarankiškas darbas – ne ilgesnis kaip 20-25 min. trukmės rašto darbas, skirtas sužinoti, kaip mokiniai geba pritaikyti įgytas žinias individualiai atlikdami mokytojo pateiktas užduotis iš jau išminktų programoje numatytų temų:

32.3.1. savarankiško darbo užduotys yra rengiamos iš jau išminktų programoje numatytų temų;

32.3.2. su savarankiško darbo rašymo data ir laiku, tikslais, vertinimo kriterijais ir reikalingomis priemonėmis mokiniai supažindinami ne vėliau kaip prieš vieną pamoką;

32.3.3. mokytojas elektroniniame dienyne pažymi sutartą savarankiško darbo datą ir laiką;

32.3.4. mokytojui leidus, mokiniai gali naudotis sąsiuviniais, vadovėliais ar kita informacine medžiaga;

32.3.5. savarankiški darbai taisomi ne ilgiau negu 5 darbo dienas;

32.3.6. ištaisyti darbai grąžinami mokiniams;

32.3.7. pažymys įrašomas į dienyną savarankiško darbo rašymo dieną;

32.3.8. mokytojas ir mokinys individualiai susitaria, ar visus savarankiškus darbus mokinys turi atsiskaityti. Savarankiško darbo atsiskaitymo datą ir laiką derina su dalyko mokytoju;

32.4. laboratorinis (praktikos) darbas – darbas, kurio metu tikrinama, kaip mokiniai geba išsikelti tikslus, hipotezę, pasirinkti reikiamas priemones, atlikti darbą, užrašyti gautus rezultatus, teoriją sieti su praktika, brėžti grafikus (jei reikia), daryti išvadas:

32.4.1. apie laboratorinį (praktikos) darbą pranešama ne vėliau kaip prieš 1 pamoką;

32.4.2. laboratorinio (praktikos) darbo rezultatai paskelbiami per 10 darbo dienų;

32.4.3. gautas už laboratorinį (praktikos) darbą pažymys įrašomas į dienyną;

32.5. projektinis darbas – kūrybinis darbas, kuris gali būti trumpalaikis arba ilgalaikis. Tai laikina veikla, nukreipta į konkretaus tikslo pasiekimą, turinti savo pradžią ir pabaigą bei baigtinius išteklius:

32.5.1. dalykų mokytojai parengia ilgalaikių projektinių darbų grafiką ir suderina jį su mokyklos administracija;

32.5.2. galutinis darbas vertinamas pagal iš anksto nustatytus kriterijus;

32.5.3. galutinis pažymys įrašomas į dienyną projekto pristatymo dieną;

32.6. bandomasis egzaminas ir bandomasis tarpinis patikrinimas – rašto darbas, organizuojamas pagal dalyko brandos egzamino ar dalyko tarpinio patikrinimo aprašą:

32.6.1. organizuojami mokykloje lapkričio – balandžio mėnesiais;

32.6.2. mokiniai laiko tų mokomųjų dalykų bandomuosius egzaminus arba bandomuosius tarpinius patikrinimus, kurie yra numatyti arba kuriuos ketina laikyti baigdami mokyklą, o lietuvių kalbos ir literatūros bei matematikos laiko visi abiturientai;

32.6.3. suderinusi datas su atskirų mokomųjų dalykų mokytojais mokyklos administracija sudaro bandomųjų egzaminų, bandomųjų tarpinių patikrinimų vykdymo grafiką;

32.6.4. bandomųjų egzaminų, bandomųjų tarpinių patikrinimų užduotys rengia to dalyko mokytojas(-ai);

32.6.5. visi bandomieji egzaminai, bandomieji tarpiniai patikrinimai organizuojami pagal pamokų tvarkaraštį arba kitu iš anksto su mokytoju ir mokiniais suderintu metu ir trunka tiek laiko, kiek jo skiriama to dalyko egzaminui ar bandomajam dalyko tarpiniam patikrinimui;

32.6.6. darbai įvertinami per 21 darbo dieną ir rezultatai aptariami su mokiniais;

32.6.7. bandomojo egzamino, bandomojo tarpinio patikrinimo pažymys įrašomas į dienyną.

33. Mokomųjų dalykų, pasirenkamųjų dalykų vertinimas:

33.1 pažymiu vertinami: lietuvių kalbos ir literatūros, kalbų (anglų, vokiečių, rusų), visuomenės mokslų (istorijos, geografijos, filosofijos, ekonomikos ir verslumo), matematikos, gamtos mokslų ir informacinio ugdymo (biologijos, fizikos, chemijos, informatikos, inžinerinių technologijų), menų ir technologijų (dailės, muzikos, teatro, taikomųjų technologijų), projektinė veikla.

33.2. įskaita vertinami: dorinio ugdymo (etikos, tikybos), pilietiškumo pagrindų, gyvenimo įgūdžių, dalykų modulių bei socialinė-pilietinė veikla;

33.3. specialiosios medicininės fizinio pajėgumo grupės mokinių pasiekimai fizinio ugdymo pratybose vertinami įrašu „įskaityta“ arba „neįskaityta“;

33.4. fizinio ugdymo pasiekimai vertinami įrašu „įskaityta“ arba „neįskaityta“ Atskirais atvejais, mokinio ar jo tėvų (globėjų, rūpintojų) prašymu, mokinio pasiekimai gali būti įvertinami ir fiksuojami pažymiu (balais);

33.5. įrašas „atleista“ įrašomas, jeigu mokinyis yra atleistas pagal gydytojo rekomendaciją ir mokyklos vadovo įsakymą.

34. I klasių mokiniams pirmos dvi rugsėjo mėnesio savaitės skiriamos adaptacijai, taikomas formuojamasis, diagnostinis ir kaupiamasis vertinimas.

34. Pusmečio įvertinimų fiksavimas:

34.1. mokiniui, besimokančiam pagal pagrindinio ar vidurinio ugdymo programą ir atlikusiam skirtas vertinimo užduotis, pusmečio dalyko įvertinimas fiksuojamas iš visų atitinkamo laikotarpio balų / pažymių, skaičiuojant aritmetinį vidurkį ir taikant apvalinimo taisyklę (pvz., jei vidurkis 6,5-7,49 balo, vedama 7; jei vidurkis 5,5-6,49 balo, vedama 6);

34.2. jei mokinyis be pateisinamos priežasties nelankė mokyklos ir iki pusmečio pabaigos neatliko tuo laikotarpiu skirtų vertinimo užduočių (pvz., kontrolinių darbų ir kt.), nepademonstravo pasiekimų, numatytų pagrindinio ar vidurinio ugdymo bendrosiose programose, fiksuojamas nepatenkinamas pusmečio dalyko įvertinimas įrašu „neįskaityta“ („neįsk.“);

34.3. jei mokinyis neatliko per pusmetį skirtų vertinimo užduočių dėl ypač svarbios pateisintos priežasties (pvz., ilgalaikės ligos), fiksuojamas įrašas „atleista“ („atl.“).

35. Vienų mokslo metų pasiekimų fiksavimas:

35.1. vienų mokslo metų pasiekimų rezultatas, mokantis pagal dalyko programą, fiksuojamas iš I ir II pusmečių pažymių, skaičiuojant jų aritmetinį vidurkį ir taikant apvalinimo taisykles (pvz., jei I pusmečio pažymys – 7, II pusmečio – 6, tai metinis įvertinimas – 7; jei I pusmečio pažymys – 5, II pusmečio – 2, tai metinis įvertinimas – 4), jei II pusmečio fiksuotas įvertinimas yra 1, 2 arba 3, tuomet dalyko metinis įvertinimas negali būti daugiau negu 3;

35.2. jei bent vienu pusmečiu fiksuotas įvertinimas įrašu „neįskaityta“ („neįsk.“), tuomet dalyko metinis įvertinimas – „neįskaityta“ („neįsk.“);

35.3. jei bent vieno pusmečio įvertinimas yra įrašas „atleista“, tai dalyko metinis įvertinimas fiksuojamas apskaičiuojant aritmetinį vidurkį iš visų per mokslo metus gautų pažymių.

35.4. Mokytojų tarybos nutarimu papildomi darbai yra skiriami mokiniams, kurių metinis įvertinimas yra 1-3 balai, įrašas „neįskaityta“:

35.4.1. jei pasibaigus ugdymo procesui mokiniui buvo skirtas papildomas darbas, papildomo darbo įvertinimas laikomas metiniu;

35.4.2. mokiniai, nepasinaudoję papildomų darbų galimybe (neatsiskaitę), svarstomi mokytojų tarybos posėdyje dėl palikimo kartoti kursą.

36. Jei mokinsys atvyko iš užsienio ar besigydydamas namie, medicininės reabilitacijos ir sanatorinio gydymo sveikatos priežiūros įstaigoje, stacionarinėje asmens sveikatos priežiūros įstaigoje, teikiančioje medicinos pagalbą, teisės aktų nustatyta tvarka bent vieną pusmetį kai kurių dalykų nesimokė, dalyko metinis įvertinimas fiksuojamas atsižvelgus į kitą pusmetį pasiektus mokymosi pasiekimus.

37. Mokiniui, kuris bendrojo ugdymo programos dalį laikinai mokėsi kitos šalies mokykloje pagal tarptautinę bendrojo ugdymo programą (dalyvavo tarptautinio mokinių mobilumo (judumo), mainų programoje), mokymosi laikotarpio rezultatų pripažinimą, įskaitymą Lietuvoje numato ir vykdo gimnazija. Jei mokinsys kitos šalies mokykloje kai kurių dalykų nesimokė, sudaromos sąlygos mokytis ir atsiskaityti.

38. Mokiniui prieš išvykstant iš mokyklos, kuri vykde mokinio mokymą medicininės reabilitacijos, sanatorinio gydymo, sveikatos priežiūros, stacionarinėje asmens sveikatos priežiūros įstaigoje, teikiančioje medicinos pagalbą, išduodama pažyma apie mokymosi pasiekimus (pagal poreikį gali būti pateikiama ir mokinio laikino gydymo laikotarpiu). Mokytojas perkelia gautus pažymius į elektroninį dienyną.

39. Mokiniui, atvykusiam iš mokyklos, kurioje jo mokymosi pasiekimai buvo apibendrinami baigiantis trimestriui, pusmečių ir metiniai įvertinimai fiksuojami, gavus tos mokyklos pažymą apie mokymosi pasiekimus, kurioje nurodomi šiam mokiniui fiksuoti dalykų įvertinimai baigiantis pusmečiui.

VIII SKYRIUS

KĖLIMAS Į AUKŠTESNĘ KLASĘ. UGDYMO PROGRAMOS BAIGIMAS. UGDYMO PROGRAMOS KARTOJIMAS

40. Mokinsys, turintis visų ugdymo plano dalykų patenkinamus metinius įvertinimus, keliamas į aukštesnę klasę.

41. Mokinsys paliekamas kartoti vienų mokslo metų atitinkamos klasės ugdymo programos, į aukštesnę klasę keliamas mokyklos direktoriaus įsakymu. Mokyklos direktoriaus įsakyme dėl mokinių kėlimo į aukštesnę klasę įrašomas į aukštesnę klasę keliamų mokinių skaičius klasėje pagal dienyną (pvz., 22, 24, 30 ir pan.), mokinių, kuriems skirtas papildomas darbas (nurodant dalykų pavadinimus), paliekamų kartoti ugdymo programą mokinių vardai ir pavardės.

42. Mokinio, turinčio kai kurių ugdymo plano dalykų nepatenkinamus metinius (papildomo darbo, jei buvo skirtas) įvertinimus, neatliktą socialinę pilietinę veiklą, kėlimo į aukštesnę klasę, palikimo kartoti ugdymo programos ar papildomo darbo skyrimo klausimus svarsto mokinį ugdę mokytojai, kiti ugdymo procese dalyvavę asmenys (toliau – Mokytojai).

43. Mokytojai:

43.1. pasibaigus ugdymo procesui mokyklos direktoriui siūlo: arba skirti mokiniui papildomą darbą, arba kelti į aukštesnę klasę, arba palikti kartoti ugdymo programos;

43.2. mokiniui skiriant papildomą darbą, susitaria dėl galimos pakartotinio svarstymo dėl kėlimo į aukštesnę klasę ar palikimo kartoti ugdymo programos datos, papildomo darbo atlikimo trukmės,

konsultacijų formų ir būdų, jų laiko, mokinio atsiskaitymo datos, atsižvelgia į mokinio tėvų (globėjų, rūpintojų) siūlymą ir kt.;

43.3. pakartotinai svarsto mokinio mokymosi pasiekimus, jei mokinio papildomas darbas buvo įvertintas nepatenkinamu įvertinimu arba praėjo nustatytas laikas, kada mokinys turėjo atsiskaityti (atlikti papildomą darbą). Išklauso mokinio tėvų (globėjų, rūpintojų) pageidavimą ir teikia siūlymą mokyklos direktoriui.

44. Sprendimą dėl papildomo darbo skyrimo mokiniui, jo kėlimo į aukštesnę klasę ar palikimo kartoti ugdymo programą, atsižvelgęs į Mokytojų siūlymą, ne vėliau nei paskutinė einamųjų mokslo metų darbo diena priima mokyklos direktorius. Sprendimas įforminamas mokyklos direktoriaus įsakymu. Su įsakymu klasės auklėtojas supažindina mokinio tėvus (globėjus, rūpintojus).

45. Pagrindinio ir vidurinio ugdymo baigiamosios klasės mokinys, turintis patenkinamus visų atitinkamos ugdymo programos dalykų, nurodytų ugdymo plane, mokinio individualiame ugdymo plane, metinius įvertinimus ir atlikęs socialinę pilietinę veiklą, į aukštesnę klasę nekeliamas, jis laikomas baigusių atitinkamą ugdymo programą.

46. Pagrindinio ugdymo programos baigiamosios klasės mokinys, turintis bent vieno dalyko nepatenkinamą metinį (po papildomo darbo, jei buvo skirtas) įvertinimą, paliekamas kartoti ugdymo programos pagrindinio ugdymo programos baigiamojoje klasėje. Nenorintis kartoti visų tos klasės ugdymo programos dalykų programos gali Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatytais mokymosi formomis mokytis tų ugdymo programos atskirų dalykų, kurių metinis įvertinimas nepatenkinamas, ir atsiskaityti.

47. Jei mokinys kartoja visą mokslo metų ugdymo programą antrus metus, jo turimi tos klasės (mokslo metų) dalykų metiniai įvertinimai laikomi negaliojančiais.

48. Vidurinio ugdymo programos baigiamosios klasės mokinys, turintis bent vieną nepatenkinamą dalyko metinį (po papildomo darbo, jei buvo skirtas) įvertinimą, nepalieka kartoti ugdymo programos vidurinio ugdymo programos baigiamojoje klasėje. Asmuo gali Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatytais mokymosi formomis mokytis tų ugdymo programos atskirų dalykų, kurių metinis įvertinimas nepatenkinamas, ir atsiskaityti.

IX SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

49. Mokytojai gali sukurti ir taikyti autorines dalyko vertinimo sistemas / individualias vertinimo metodikas, kurių nuostatos negali prieštarauti Aprašo nuostatoms.

50. Dalyko mokytojas, taikantis dalyko vertinimo autorinę sistemą / individualią vertinimo metodiką, kiekvienų mokslo metų pradžioje su ja supažindina ir mokinius, ir jų tėvus (globėjus).
